

Российская юстиция. - 1997. - № 7. - С.39-41.

4. Дзугаева А.З. Правовое регулирование усыновления (удочерения) детей // Юридический мир. - 1997. - № 8. - С.18-21.

5. Ромовська З. Сімейний кодекс України: погляд в майбутнє // Право України. - 2001. - № 2. - С.68-69.

6. Сагайдак И.А. Тайна усыновления в Украине может быть снята // Закон и Бизнес. - 1996. - № 9. - С. 5.

Науковий керівник - Шевченко Я. М., Старший викладач НУДПСУ

ШЛЮБНО-СІМЕЙНІ ВІДНОСИНИ ЗА ЗАКОНАМИ ШАРІАТУ

Янюк Леся Валентинівна

*студентка 4 курсу юридичного факультету
Національного університету Державної
податкової служби України*

Генеральною Асамблеєю ООН 15 травня проголошено Міжнародним днем сім'ї. Всім відомо, що сім'я - осередок суспільства. На жаль, останнім часом ставлення до сім'ї та шлюбу в суспільстві змінилося не в кращий бік. Люди перестали серйозно підходити до створення міцної та щасливої сім'ї, виховання дітей, як гідних членів суспільства. [1]

Сімейне право є галуззю права, яка викликає значний інтерес дослідників, зокрема його розвиток і еволюція у мусульманській правовій сім'ї. Звісно, сучасні європейські і мусульманські уявлення про сім'ю не тотожні. Однак це не свідчить про істинність одних і хибність інших. Ця ситуація потребує глибокого дослідження і вивчення. Межовість України між європейським, в більшості християнським, і мусульманським світом, визначає актуальність вивчення соціальних проблем ісламу[2].

Зараз, коли ми стоїмо на шляху інтеграції до Євросоюзу, варто зазначити, що у низці європейських країн, наприклад у Великобританії, проводиться широка дослідницька робота з вивчення мусульманського права.

Однією з найсуттєвіших відмінностей сімейного права у мусульманській правовій системі від романо-германської і англо-саксонської є те, що мусульманське право має нерозривний зв'язок з мусульманською релігією.

Шлюбно-сімейні відносини, базовані на Корані, Сунні й закріплені в шаріаті, стали одним із визначальних чинників функціонування мусульманської цивілізації. У нинішніх умовах глобалізації ці відносини, незважаючи на свою, з погляду європейців, "ретроградність" і "нецивілізованість", демонструють ефективність та певні можливості для самозбереження. Ці відносини є важливим фактором стабільності мусульманських суспільств і забезпечують відносно високий рівень репродукування мусульманського населення. Саме це можна вважати своєрідною відповіддю "відсталого" мусульманського світу християнсько-європейській цивілізації [3]

Шлюб у Корані, а отже і в ісламі, на відміну від християнства, розглядається не як сакральний акт, тобто союз чоловіка і жінки перед Богом, а радше як торговий договір, який робить жінку «законною», «дозволеною» для чоловіка. Тим не менше він трактується як одна з найбільших цінностей, мета якого є утворення сім'ї та продовження роду.

Шлюб є обов'язком кожного правовірного, безшлюбність - злочин перед суспільством і родичами.

У священній книзі мусульман чітко не вказано шлюбний вік, мусульманські правознавці вважають, що для дівчат він починається з 9 років. Для юнаків за шариатом шлюбний вік починається з 15 років. Проте сьогодні в багатьох мусульманських країнах законодавчо встановлюється шлюбний вік у 15-18 років.

Дружина повинна підкорятися чоловікові повністю, а він зі свого боку мусить бути уважним і піклуватися про її благополуччя. Вони (жінки) – одіж для вас, а ви (чоловіки) – одіж для них”

Як ми бачимо, погляди на становище жінки і інститут сімейно-шлюбних відносин в ісламі найбільш консервативні і найважче піддаються впливу нових ідей. Саме тому найбільший інтерес для ісламських феміністок становлять питання сімейного права, боротьба з насиллям над жінками, активно розвиваються гендерні дослідження до ісламської історії й пошуку в ній моделей гендерного егалітаризму, а також ствердження репродуктивних прав жінки в рамках мусульманського світогляду. [4]

До засобів репродукування мусульманського населення правомірно віднести інститут полігамії, а також певну терпимість щодо укладання шлюбів із іновірцями (дозвіл чоловікам-мусульманам одружуватися з християнками та іудейками). [3]

Питання кількості дружин, в мусульманських країнах регулюються порізно: від двох до чотирьох дружин, але ставлення до всіх має бути однаковим і справедливим.

Сімейне законодавство мусульманських країн, ґрунтуючись на принципах шариату, забороняє шлюби між особами, які мають кровні зв'язки.

Розглянути інститути шлюбних відносин у мусульман не можна повноцінно без вивчення частини кримінального права, а саме «злочинів групи хадд», яка вміщує такий вид злочину, як перелюб. Перелюб належать до найстрашніших злочинів, означає позашлюбні статеві відносини. Вважається, що цей гріх стоїть на заваді продовження роду, погрожує принципам моралі і інтересам сім'ї.

Поряд з інститутом укладення шлюбу діє і інститут його розірвання. Законодавство більшості мусульманських країн допускає розлучення за декількома положеннями, а саме за ініціативою чоловіка, за взаємним узгодженням подружжя або за рішенням суду.[2]

Після розлучення діти, які народилися в шлюбі залишаються проживати з батьком, якщо чоловік помирає, то його дружину з дітьми бере під опіку опікун.

Підсумовуючи усе вищесказане, можна зазначити, що шлюбно-сімейні відносини у мусульманському праві регулюються правом особистого статусу. Зараз сімейне право у більшості мусульманських країн представлено, як правило, спеціальним законодавством.

В жодному разі не можна критикувати іслам, потрібно просто звернути увагу на проблеми, з якими щоденно зіштовхуються релігійні меншини в правовій сфері. Відомо, що мусульмани, які проживають на території України, при укладенні шлюбу змушені проводити цю процедуру двічі, спочатку наречені укладають шлюб за принципами шариату, а потім засвідчують його в порядку, встановленому українським законодавством. Це є незручно для мусульманського населення, а тому існує об'єктивна необхідність розгляду українським законодавцем питань щодо релігійних меншин, які проживають на території України, адже вони є громадянами української держави, і є невід'ємною частиною суспільства країни, а держава зі свого боку повинна захищати права своїх громадян.

Список використаної літератури

1. Ахмадулін Конвалія Мусульманська сім'я. Що може бути міцніше і надійніше традицій? [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://lifetrees.ru/page/musulmanska-simja-shho-mozhe-buti-micnishe-i-nadijnische-tradicij>
2. Сікач Віра Правове регулювання шлюбу у мусульманській правовій сім'ї / Віра Сікач // Юридичний журнал – 2009. - №2
3. Шамсутдинова-Лебедюк Т.Н. Сімейно-шлюбні відносини в ісламі: релігієзнавчий аспект: автореф. дис. канд. філос. наук: 09.00.11; Ін-т філос. ім. Г.С.Сковороди НАН України. — К., 2005. — 20 с.
4. Гендерні виміри ісламу: електронне наукове видання матеріалів ІХ міжнародної наук.-практ. конф. «Гуманізм і освіта - 2008», 10—12 червня 2008 р./ наук. ред. М. В. Андреева - В. : Вінниця ВНТУ, - 2008. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://conf.vstu.vinnica.ua/humed/2008/txt/Andreewa.php>